

2.4.2002

2588/4/01

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Esittelijä Jari Pirjola

VIIVÄSTYS KANSALAIUUSHAKEMUKSEN KÄSITTELYSSÄ

1 KANTELU

Arvostelette 15.10.2001 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassanne kantelukirjoituksessa Ulkomaalaisviraston viivyttelyä kansalaisuushakemuksenne käsittelyssä. Kerrotte hakeneenne Suomen kansalaisuutta 1.1.1996. Ihmettelette, miksi ette ole vielä kukaan saaneet päätöstä hakemukseenne.

2 SELVITYS

Kirjoituksenne johdosta on hankittu selvitystä Ulkomaalaisvirastosta. Selvitys oheistetaan tiedoksenne.

3 RATKAISU

Asian vaiheet ja kysymykseen tulevat oikeusohjeet käyvät ilmi oheen liitetystä selvityksestä.

Ulkomaalaisviraston selvityksen mukaan kansalaisuushakemuksenne käsittelyyn ja henkilöllisyydenne selvittämiseen on liittynyt monia epäselvyyksiä ja ristiriitoja. Selvityksessä todetaan muun muassa, että "*lukuisten perheenyhdistämishakemusten ja niihin liittyvien perhesidehaastattelijan perusteella on myös hakijan omasta perheestä saatu sellaista uutta tietoa, joka on ristiriidassa siihen, mitä hakijasta aikaisemmin oli kansalaisuusyksikön tiedossa.*" Saadusta selvityksestä käy edelleen ilmi, että olette joulukuussa 2001 saanut kutsun saapua Ulkomaalaisvirastoon kuultavaksi selvittämään hakemuksessanne olevia puutteita.

Omana kannanottonani ilmoitan seuraavan.

Ulkomaalaisviraston mukaan kansalaisuushakemusten keskimääräinen käsittelyaika on tällä hetkellä noin 3 vuotta. Teidän kansalaisuushakemuksenne käsittely on tähän mennessä kestänyt selvästi keskimääräistä pitempään. Ulkomaalaisvirasto on perustellut asian pitkää käsittelyaikaa sekä hakemukseen liittyvillä epäselvyyksillä ja ristiriidoilla että mm. tarpeella lainata kansalaisuushakemukseenne liittyviä asiakirjoja Ulkomaalaisviraston muille yksiköille tai esimerkiksi Helsingin hallinto-oikeuteen.

Mitä ensinnäkin tulee asiakirjojen luovuttamiseen viraston muille yksiköille tai toiselle viranomaiselle, totean, että asiakirjojen lainaaminen ei saa pidentää kansalaisuushakemuksen käsittelyaikaa. Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja

ilman aiheetonta viivytystä. Tämä voi joissakin tapauksissa edellyttää viranomaisten huolehtivan siitä, että viranomaisen hallussa olevia asiakirjoja voidaan (niitä kopioimalla ja tarvittaessa oikeaksi todistamalla) käsitellä samanaikaisesti saman viranomaisen eri yksiköissä tai eri viranomaisissa.

Saadusta selvityksestä käy ilmi kuitenkin myös se, että kansalaisuushakemuksessanne olleet puutteet ovat omalta osaltaan pitkittäneet asian käsittelyä. Sekä Teidän että lastenne henkilöllisyyteen ja lastenne huoltajuuteen on liittynyt monia epäselvyyksiä. Olette mukana noin kymmenessä perheenyhdistämis- ja oleskelulupahakemuksessa. Teille on kansalaisuushakemuksenne johdosta lähetetty lukuisia, esimerkiksi lastenne huoltoon liittyviä lisäselvityspyyntöjä. Hakemuksenne käsittelyä on hidastanut myös se, että kansalaisuushakemuksessa mukana olevalle lapsellenne oli tuomittu näpistyksistä viisi lainvoimaista tuomiota.

Vaikka otetaan huomioon kansalaisuushakemukseenne liittyvät selvityksestä ilmenevät epäselvyydet, katson, että hakemuksenne käsittely on kokonaisuudessaan kestänyt kohtuuttoman kauan. Hakemuksenne käsittelyssä ei ole kuitenkaan tullut esiin tahallista viivytystä tai virkavelvollisuuden laiminlyöntiä.

Tästä syystä tyydyn saattamaan käsitykseni Ulkomaalaisviraston kohtuuttoman pitkästä käsittelyajasta sen tietoon. Totean lisäksi, että kansalaisuushakemuksen kohtuuttoman pitkä käsittelyaika viivästyttää myös mahdollisuutta saattaa kansalaisuuspäätös tuomioistuimen tutkittavaksi. Samalla kiinnitän Ulkomaalaisviraston huomiota vastaisen varalle siihen, että asiakirjojen lainaaminen toiseen viranomaiseen tai saman viranomaisen eri yksikköön ei saa pitkittää kansalaisuushakemusten käsittelyä. Edellä sanotussa tarkoituksessa lähetän Ulkomaalaisvirastolle jäljennöksen tästä vastauksesta tiedoksi.

Ulkomaalaisvirastosta maaliskuussa 2002 saadun tiedon mukaan hakemuksenne käsittely on siirretty asian esittelijältä ratkaisijalle ja hakemuksenne tullaan Ulkomaalaisvirastosta ratkaisemaan lähiaikoina.